

Türkçede Batı Kökenli Yabancı Sözcükler

İrina MAGRELO*

Tallinn University, Institute of Humanities, Near Eastern and Asian Studies, Estonya

*Sorumlu Yazar
mirina87@mail.ru

Özet

Dünyadaki herhangi bir halkın en önemli varlığı onun dilidir. Dilin içinde hem o halkın gelenek göreneklere, âdetleri, karakter özellikleri hem de diğer halklar ile olan ilişkilerinin yansımaları bulunmaktadır. Türkçe de tarihin ilk günlerinden bugüne Türklerin diğer halklarla kurduğu siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel ilişkilerden etkilenmekte ve bir gelişim göstermektedir. Bildirimizde ilk olarak Türkiye'nin Batılı ülkelerle tarihsel ilişkisine ve Batı kökenli yabancı sözcüklerin Türkçenin söz varlığına girmesinin önkoşullarına değinilecektir. Daha sonra bilim, sanat, teknoloji, diplomasi, ticari ilişkiler, kültürel etkileşimler gibi yollarla Türkçeye giren bu sözcüklerin Türkçede benimsenmesinin sebepleri anlatılmaya çalışılacak, giren yabancı sözcüklerdeki bazı değişimler gösterilecektir. Bildirimizde ayrıca Türkçede söz karşılığı olmasına rağmen kullanılan Batı kökenli sözcükler ve bu kullanımların yol açtığı karmaşa ve ortaya çıkan sorunlara değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Batı kökenli sözcükler, alıntılar, Türkçe, dil

Abstract

Language is one of the most significant heritage of any nation on the Earth. There are reflected traditions, customs, moral and character features of nation in language but also relationships with other nations. There are also seen influences, in Turkish language from the first days of it's history, that caused by political, economical, social and cultural relations with other nations. In this article first of all there are considered historical relations between Turkey and Western countries and mentioned prerequisites of Western origin words that came into the Turkish vocabulary. Then it's trying to be explained the causes of assumption of these words in Turkish, to be shown of some changes in the foreign words. At last, there are considered some problems that actual in using borrowings from Western languages.

Key Words: West origin words, borrowings, Turkish, language

GİRİŞ

Chat'ır chat'ır kampanya! İntercity Off-road Okulu'nda %25 indirim. Metrocity millenium – garanti belgeli hi-tech daireler. Galleria Ataköy... Günümüz Türkçesinde Batı kökenli sözcükleri her yerde görebiliriz. Gazetelerde, televizyonda, müzikte, edebiyatta ya da insanların konuştuğu günlük dilde. Diller arasındaki ilişkiler insanlar arasındaki ilişkiye benzer. İnsanlar kendi hayatlarını yaşarken kendilerini tanımlayan bireysel özelliklerini korurlar, fakat diğer yandan başka insanların özelliklerinden ve alışkanlıklarından da etkilenirler. Diller, o dili konuşan halkların karakteri, âdetleri, duyguları, alışkanlıkları gibi konularda genel bir fikir verir ve dildeki değişim bir bakıma o halktaki değişimle paralel yürür.

Türkler Orta Asya'dan Avrupa'ya yürürken farklı uluslarla karşılaştılar, ilişki kurdular, onları etkilediler ve onlardan etkilendiler. Anadolu'ya yerleştiklerinde oradaki eski kültürleri ve medeniyetleri tanıma imkanı buldular. Özellikle de burada ilk karşılaştıkları baskın Bizans ve Rum kültürleri dolayısıyla Türkçeye ilk giren Batı kökenli sözcükler Yunancadan ve klasik Latince'den gelmiştir. Türkler Anadolu'ya ilk geldiklerinde yaklaşık olarak on

birinci yüzyılda bölgenin eski sakinleriyle sosyal bir iletişim dili geliştirmişler ve onlarla kaynaşmaya başlamışlardır. Bu topraklara yerleştiklerinde, özellikle de 14. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun kurulmasından sonra Batılı ülkelerle ilişkiler geliştirildi. Karadeniz ve Akdeniz'de İtalyanlar (Cenevizler, Venedikler), Portekizliler ve İspanyollarla karşılaştı. Yine Osmanlı döneminde İspanya'dan Osmanlı ülkesine göç eden Yahudiler kendileriyle birlikte dillerini de getirdiler (Sezgin 2010: 81).

18. yüzyılda Avrupa ile siyasal ilişkilerin yoğunlaşması Avrupa dillerinden Türkçeye kelime girmesine farklı bir yol açar (Levend 1972: 72). 1773 yılında Osmanlı'nın Batılı anlamda ilk okulu sayılabilecek Mühendishane-i Bahrî-yi Hümayun veya Deniz Mühendislik Okulu açılır (Erata 2004: 215). Daha sonra ise Mühendishane-i Berrî-yi Hümayun (Kara Mühendislik Okulu) kurulacaktır. Bu okullarla birlikte Osmanlı, bir yandan batının tekniğini alırken diğer yandan bu teknikle birlikte bazı teknik ve askerî terimler Türkçeye girmeye başlar. Fransız İhtilali sonrası Avrupa'da yaşanan değişim ve Rönesans dönemi sanatı da bir şekilde ülkeleri ve o ülkelerin dillerini etkiler.

1839 yılı itibarıyla Fransız etkisi Türkiye’de daha da güçlü hissedilir. Tanzimat dönemi (1839-1876) ve sonrasında, özellikle Fransa’da yaşamış olan, hayatının bir dönemini Paris’te geçirmiş olan, Fransızca konuşabilen birçok aydın, Fransızca bazı sözcükleri günlük konuşma dillerinde ya da gazete yazılarında, yazdıkları roman, hikâye, tiyatro gibi eserlerde kullanmış; Türk edebiyatına yeni giren bazı türlerle ve gazetenin de yaygınlaşmasıyla bu etki hız kazanmıştır.

1838 yılında İngilizlerle imzalanan Türk-İngiliz ticaret sözleşmesi ve İngiltere ile artan ticari ilişkiler Türkçeye İngilizceden sözcük girmesini başlatır (Laçiner 2001: 38).

1923’te kurulan yeni Türkiye Cumhuriyeti yüzünü batıya dönmüş ve batılı ülkelerle ilişkiler daha da geliştirilmiştir. 1946’daki İkinci Dünya Savaşı sonrası değişen dünya sistemi ve Marshall yardımı, Nato üyeliği gibi süreçlerle hız kazanan Türk-Amerikan ilişkileri İngilizcenin Türkçeye etkisini artırmıştır (Erata 2004: 223). Bu konuda Türk Dil Kurumu Başkanı Prof.Dr. Şükrü Halûk Akalın şu değerlendirmeyi yapar:

İkinci Dünya Savaşı sonrası Amerikan ve İngiliz kültürleri bütün dünya dillerini etkilemeye başlamıştı. Türkiye’de İngilizce ile öğretime başlandığı 1950’lerde Anglo-Sakson kültürünün yoğun etkisi de kendisini hissettirir. İngilizce sadece Türkçeyi değil, başka dilleri de etkiliyordu.

İngiliz-Amerikan kültürünün etkisi sadece dilde değil, pek çok alanda kendisini gösterdi. Beslenme alışkanlıklarımızdan, giyime, müziğe kadar pek çok alanda bir etkilenme söz konusu. Ancak, en fazla dikkati çeken de dildeki etkilenme oluyor. Dilimizi olduğu kadar, diğer ulusal değerlerimizi de yaşatmak zorundayız.

(<http://turkoloji.cu.edu.tr/DIL%20SORUNLARI/02.php>)

Türklerin sadece Fransa ve Amerika ile değil Almanya ile de güçlü ilişkileri olmuştur. Özellikle Almanlarla veya Almanca ile olan ilk temas 19. yüzyılda Türk ordusunun yenileştirme hareketleri ile başlar. Bu ilişki kültürel ilişkilerin de hız kazanmasına yol açar. 1868’de açılan Alman Lisesi ile Sankt Georg Avusturya Kız ve Erkek Liseleri’nde Almanca öğretime başlanmış; 1908’den sonra Almanca yabancı dil olarak yaygınlaşmıştır. Ayrıca İstanbul’da açılan Alman Hastanesi, Alman Arkeoloji Enstitüsü ve Türk Alman Dernekleri gibi kuruluşlar da Almanca ile Türkçe arasındaki etkileşimde önemli rol oynamıştır (Korkmaz 1995: 20). Almanca kökenli sözcükler İngilizce ve Fransızca kökenli olanlara oranla azdır; fakat az da olsa Türkçeye giren Almanca sözcükler kurulan bu ilişkilere bağlanabilir.

Batı kökenli yabancı sözcüklerin girmesinin önkoşulları

18. yüzyıla kadar en önemli önkoşul ticaretti. Anadolu’ya gelen Türkler burada ilk karşılaştıkları Rumlar ve Bizanslılar ile öncelikle ticari bir ilişki kurmuşlar ve Türkçeye ilk olarak günlük, pratik ihtiyaçlarla ilgili sözcükler girmiştir. Yunancadan Türkçeye giren sözcüklere şu örnekleri verebiliriz: Deniz hayvanlarından çipura, barbunya, *kalamar*, *kefal*, *levrek*, *midye* vb; bitkilerden *fasulye*, *fındık*, *kiraz*, *lahana*, *limon*, *maydanoz*, *papatya* vb; genel sözcüklerden ise *akademi*, *akrobat*, *alerji*, *Anadolu*, *anahtar*, *aroma*, *ızgara*, *kilise*, *lamba*, *liman*, *stadyum*, *temel* vb.

15.-16. yüzyıllara kadar İtalyancadan da çok sayıda sözcük ticaret dolayısıyla girmiştir (Erata 2004: 84). O zamanlarda

ticaret daha çok denizde yapıldığı için İtalyancadan Türkçeye giren sözcükler daha çok denizcilik ve gemi ile ilgili sözcüklerdir: *alkarna*, *baratarıya*, *frişka*, *dalyan* vs. Bugüne kadar kullanılan diğer sözcükler ticaret ile ilgilidir: *Avrupa*, *dalya*, *depozito*, *kasko*, *sigorta*, *fabrika*, *çikolata*, *çimento*, *bira*, *lazanya*, *limonata*, *lokanta*, *pasta*, *salata*, *salatalık* gibi sözcükler.

Rönesans dönemi sonrası Avrupa’da başlayan aydınlanma faaliyeti ve felsefede, edebiyatta resim, heykel, müzik gibi sanatlarda görülen yeniden ifade şekli kuşkusuz Avrupa’nın diline de etki yapmış ve zenginleşen bu dil kendi kimliğini ihraç etme ihtiyacı hissetmiştir.

O dönemde Avrupa’nın birçok ülkesinde ve özellikle de İtalya’da yeni müzik merkezleri oluşmuş; müzik sanatındaki gelişme yeni müzik terimlerinin diğer dillere de geçmesini sağlamıştır. O günden bugüne Türkçeye *allegro*, *ballo*, *bas*, *basbariton*, *dekreşendo*, *düet*, *konçerto*, *kontralto*, *kuartet*, *maestro*, *moderato*, *nota*, *opera*, *operet*, *oratoryo*, *piyanissimo*, *piyano*, *tempo*, *tenor*; *tiyatro*, *trombon*, *virtüöz*, *viyola*, *viyolonsel* gibi terimler girmiştir. Tabii bu terimler sadece Türkçeye değil başka dillere de geçen, bugün tüm dünyada kullanılan müzik terimleridir.

Fransız devrimi sonrası Fransa’ya giden Türk gençleri oradaki fikirlerden etkilenmiş (Erata 2004: 217) ve ülkeye döndüklerinde bu fikirleri kendi ülkelerinde yayma ihtiyacı hissetmişler; bunu yaparken, özentinin de etkisiyle Fransızca sözcükleri kullanmışlardır.

Tanzimat döneminde Türk aydınlar daha çok Fransa’ya bakıyorlar, Fransız sanatını benimsiyorlardı. O günden bugüne özellikle de çeviri yoluyla Türkçeye 4974 sözcük girmiştir (Aktaş 2007: 523). Bugün Türkçedeki Batı kökenli en çok sözcük Fransızcadan gelmiştir.

Fransızca kelimeler müzik, sanat, tıp ve teknoloji terimlerini kapsamaktadır. Edebiyatta *realizm*, *sürrealizm*, *romantizm*, *fütürizm*, *lirik*; dilde *akuzatif*, *asimilasyon*, *fonoloji*, *fonemik*, *linguistik* gibi sözcükler Fransızcadandır.

1923 sonrası kurulan yeni Türkiye yönünü Batıya dönmüş; modern ve laik bir devlet kurmak için devlet yönetiminde, hukuki ilişkilerde, kültür alanında ve halkın hayatında reformlar yapmıştır. Bu değişim Türkçeye de yansımış ve bu yüzden Türkçeye baskın Batılı kültürlerin etkisiyle Batı dillerinden öğeler dolmuştur.

Bugün Türkçeye dünyanın çeşitli dillerinden yeni sözcükler girmektedir. Dünyadaki teknik ve teknoloji ilerleme ile Türkçenin söz varlığında daha çok Fransızcadan ve İngilizceden giren yabancı sözcükler ve terimler bulunmaktadır. Teknikle ilgili terimler: *televizyon*, *radyo*, *video*, *disket*, *konektör*, *monitör*, *caps lock*, *jak*, *windows logo*, *hard disk* gibi sözcüklerdir. Bunlar daha çok bilgisayar ve genel ağ ile ilgili terimlerdir.

1980’lerden sonra Amerika’nın etkisiyle İngilizce eğitim, radyo ve televizyon yayınları artmış (Sezgin: 82); *Show*, *İnter Star*, *Flash* gibi kanal ve *Top Secret*, *Pop Stop*, *Top On*, *Magazin Forever* gibi program isimleri kullanılmaya başlanmıştır. Ayrıca işyeri adları da yabancı sözcüklerle oluşturulmaya başlanmıştır: *hotels*, *pensions*, *holiday village*, *shopping center*, *clubs*, *café*, *bar*, *restaurants*, *aquapark* gibi (Heççilingir: 44, 231).

Astronomi, biyoloji, botanik, coğrafya, fizik, jeoloji, kimya, matematik, zooloji bilim alanlarında, sporda, ticarete ve daha pek çok alanda Batı kökenli sözcükler kullanılmaya

başlanmıştı. Örnek olarak sporda: *skor*, *skorer*, *teknik direktör*, *play-off*, *periyot*; ticarete: *sponsor*, *avantaj*, *portföy*, *off-shore*, *spekulator*, *valür* gibi sözcükleri verebiliriz.

Almancadan giren terimler ise daha çok tıp ile ilgilidir: *aspirin*, *kramp*, *laborant*, *röntgen* gibi sözcükler.

Türkçede Batı kökenli sözcüklerin benimsenmesinin nedenleri

Buna temel olarak yeni ihtiyaçlar, yeni kavramları doğurur diyebiliriz. Orta Asya'dan Anadolu'ya yerleşen Türk halkı, daha önceki hayat tarzında bulunmayan birçok yeni kavram ve eşya ile karşılaştı. Daha sonları da ilim, teknik ve sanayinin gelişmesiyle ortaya çıkan birçok kelime, yeni meslekler, siyasi ve felsefi yeni eşya ve kavramlar Türkçeye geçti (Sezgin 2010: 85). Yunancadan gelen deniz hayvanları ve bitki adları, İtalyancadan gelen müzik terimleri veya Fransızcadan geçen edebiyatla ilgili kavramları bu anlamda düşünebiliriz.

Türkçeye yeni giren bir sözcüğün halk tarafından benimsenmesinin bazı nedenleri vardır. Bugün TDK'nın Büyük Türkçe Sözlük'ünde göremesek bile "chat, chatleşmek, chat yapmak" gibi sözcükleri günlük konuşma Türkçesinde görebiliriz. TDK, bu sözcüğe karşılık "sanal sohbet" sözcüklerini öneriyor. Fakat pek çok insan "chatleşiyorum" yerine "sanal sohbet ediyorum/yapıyorum" demiyor. *Chat* sözcüklerine karşılık olarak "sohbet", "yârenlik", "hoşbeş", "gevezelik", "lâflamak" gibi sözcükler de seçilebilir kuşkusuz. Fakat bunlar da çok tercih edilmiyor. Çünkü *chat* dendiğinde insanların aklına doğrudan internette yapılan sohbet gelmektedir. TDK'nın önerisinin Türkçe konuşanlar arasında çok kabul görmemesinin nedenlerinden birisi de seçilen sözcüklerin uzunluğu olabilir. "Çatleşiyorum" yerine "sanal sohbet ediyorum" derken üç sözcük kullanmak durumunda kalıyoruz. *Meditasyon* yerine "derin düşünme"; *nostalji* yerine "sıla özlemi"; *vizyon* yerine "uzak görüşlülük"; *sponsor* yerine "parasal destekçi" örneklerini de bu bağlamda verebiliriz. Bir dönemin bilim adamları ve yazarları da *dört işlem* terimi yerine Türkçe bir terim bulma yoluna gitmeyip daha uygun, somut bir anlamla, daha kısa ve özlü *ekvator*'u tercih etmişlerdir.

Moda, özentî ve eğlence sektörü, kültürü ve anlayışı diğer etkenler olarak söylenilebilir. Tanzimat döneminde Türk aydınların birçoğu, kendilerini halktan ayırmak ve daha eğitilmiş görünmek için Fransızca sohbet ederlerdi. Bunu bugünün televizyonlarında ve diğer iletişim araçlarında da görebiliriz. Batılı sözcükler kullanmak, birçok insan tarafından çağdaş olmak gibi algılandığı için günümüzde de benzer konuşma biçimlerini görebiliriz. Hamza Zülfikar buna bir örnek vermiş ve motorlu araçlarla yol dışında yapılan yarışlar için kullanılan *off road* sözcükleri yerine "*kar yarışı*" sözcüklerini önermiştir (Zülfikar 2009: 379). Benzer özentî dolu sözcükleri bugün de televizyon programlarında, reklamlarda duyuyor, gazetelerde okuyoruz: *number one*, *soft*, *off-line*, *cep to cep*, *top secret*, *top on* gibi.

Ayrıca Türkçede hareket anlamına gelen ve Fransızcadan alınan "aksiyon" sözcüğü yerine bugün belki de daha çağdaş olduğu düşünüldüğünden İngilizce bir sözcük olan *action* kullanılmaktadır.

Bir başka neden olarak turizm gösterilebilir. Türkiye turist çeken bir ülkedir ve iş yerleri bu turistler için onların

anlayabileceği kelimeleri seçmektedir. *Show*, *disco*, *club*, *hotel*, *restaurant* gibi sözcükleri örnek olarak verebiliriz.

Türkçeye giren Batı kökenli sözcüklerin yerleşme yolları

Türkçeye giren sözcükler yazılı ve sözlü dile girerken farklı yollarla yerleşmektedir. En yaygın yol, transkripsiyon yöntemidir. Sözcük orijinal dilden alınırken okunduğu gibi alınır ve yazılı Türkçeye de o şekilde geçer: *Hauptmann* (Alm.) – ataman; *avantage* (Fr.) – avantaj; *connekteur* (Fr.) – konektör; *konfetti* (İng.) – konfeti; *speculation* (Fr.) – spekülasyon; *score* (İng.) – skor; *slide* (İng.) – slayt gibi.

İkinci yol, yabancı dildeki biçiminin aynen Türkçeye çevirisidir. İngilizceden giren *mouse* yerine "fare"; *no comment* yerine "yorum yok!"; *No problem* yerine "sorun yok"; *what can I do for you?* yerine "sizin için ne yapabilirim?"; *I am happy as never before* yerine "şimdi hiç olmadığım kadar mutluyum örneklerinde olduğu" gibi.

Üçüncü yol, transliterasyon yoludur. En az tercih edilen yol, budur. Sözcük, orijinal dildeki gibi yazılır; Türkçedeki harflerle okunur: *Bovling*, *WC* örneklerinde olduğu gibi.

Dördüncü yol, sözcüğün hiçbir değişim yaşamadan Türkçeye geçmesi şeklindedir: *off-shore*, *caps lock*, *CD*, *DVD*, *windows logo*, *by-pass*, *mega-show*, *check-up*, *trade center* örneklerinde olduğu gibi.

Beşinci yol, yabancı sözcüğün sonuna bir yardımcı fiil getirip yeni bir kavramın türetilmesidir. Türkçedeki *etmek*, *olmak*, *yapmak*, *almak* gibi yardımcı fiiller ile *print etmek*, *agresif olmak*, *kopya yapmak*, *banyo almak* gibi kavramlar yapılmıştır.

Batı kökenli sözcüklerinin kullanılması sorunları

Diller arasındaki ilişkiler, insanlar arasındaki ilişkiler gibi hiçbir zaman ideal olmaz. Bu yüzden diller arasındaki ilişkilerden bazı sorunlar çıkabilir.

En yaygın sorun, dilde yabancı sözcüklerin fazla olması sorunudur. Yabancı sözcüklerin fazlalığı, ana dilde aynı anlama gelen sözcüklerin karşılıkları olması demektir. Fransızcadan Türkçeye giren *antre* sözcüğü yerine "giriş"; *baz* yerine "temel"; *sezon* yerine "mevsim"; İngilizceden Türkçeye giren *branş* yerine "dal", "kol"; *korner vuruşu* yerine "köşe vuruşu"; *star* yerine "yıldız" gibi sözcükler karşılık olarak kullanılmaktadır.

Dile giren yabancı sözcükleri genellikle gençler kullanmaktadır. Bu onlara yaşadıkları çağla birlikte yürümek gibi gelebilir. Gençler, birçok konuda *optimist* ya da *pesimist* düşünürken anne ve babaları eski alışkanlıklarını pek değiştirmek istemezler ve iyimser ya da kötümser düşünürler. Kullanılan dil bir süre sonra kuşaklar arası soruna yol açar ve farklı kuşaklar birbirlerini anlamamaya başlar.

Yabancı sözcüklerden, Türkçedeki *etmek*, *olmak* veya *almak*, *yapmak* yardımcı fiilleri ile türetilen yeni fiil biçimleri dili yozlaştırabilir ve ilkelletirebilir.

Günümüzde Türkçeye yabancı dillerden sadece sözcükler değil aynı zamanda bazı gramer unsurları da girer. *Vizyona girmek*, *start vermek*, *kahve almak*, *antipati duymak*, *entresanına gitmek* (Zülfikar: 2009, 58), *fotoğraf almak* gibi sözcükler genellikle Türkçeye çeviri yoluyla giren ve gramer kurallarına aykırı olan örneklerdir.

SONUÇ

Batı kökenli sözcüklerin Türkçeye yerleşmesi sürecini iki şekilde değerlendirebilir; bu süreci hem iyi hem de kötü taraftan yorumlayabiliriz. İlk önce, diller arasındaki iletişim (etkileşim) çeşitli kültürlü insanlar için uzlaşmaya, işbirliğine, deneyim paylaşımına ve insanların birbirlerini daha iyi anlamalarına yol açar. Ana dile giren yabancı sözcükler Türkçeyi zenginleştirir ve geliştirir, yeni anlam ve değerlere işaret edebilir.

Diğer taraftan günümüzde Türkçeye giren Batı kökenli birçok sözcük, Türkçede aynı anlamı karşılayan bir sözcük ya da sözcükler varsa gereksiz olabilir. Bu durumda Türkçedeki yabancılaşmayı durdurmak belki mümkün değilse de, kontrol etmek mümkün olabilir. Dilin söz varlığını belirleyen, yabancılaşmayı kontrol edebilen en önemli güç halktır. Bu konuda Türk halkına büyük görevler düşmektedir. Halk, Türkçeye sadece moda için giren sözcükleri zamanla unutmaya başlar. Hatta hayat tarzında bulunmayan ilim, teknik ve sanayinin gelişmesiyle ortaya çıkan birçok yeni sözcük ve kavramlar Türkçede mecburen yerleşir.

KAYNAKÇA

- [1] Aktaş, Ayfer (2007), “Türkçede Almanca kaynaklı kelimeler”, *Türk Dili*, S. 522, Haziran
- [2] Erata, Rüştü (2004), *saçmalama türkçe de neymiş*, İstanbul: Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları, 2.baskı
- [3] Hepçilingir, Feza (2006), *Türkçe Off*, İstanbul: Everest Yayınları
- [4] Korkmaz, Zeynep (1995) “Batı kaynaklı yabancı kelimeler ve dilimiz üzerindeki etkileri”, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, C.1, Ankara, TDK Yay.: 629
- [5] Sezgin, Fatin (2010), “Türkçede Batı kaynaklı kelimelerin yoğunluğu ve yabancılaşma sebepleri”, *Türkler*, C.18, Ankara: Yeni Türkiye, S. 80
- [6] Zülfikar, Hamca (2009), *Doğru yazma ve konuşma bilgileri*, Ankara: Zerpa Yayını, 2.baskı
- [7] Zülfikar, Hamca (2000), “Dünden bugüne Türkçe”, *Türk Dili*, S. 122, Şubat
- [8] Agâh Sırrı Levend (1972), *Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri*, Ankara: TDK Yay., S.72.
- [9] Laçiner, Sedat (2001), *Bir başka açıdan İngiltere*, Ankara: ASAM